

Wprowadzenie

Oddawana do rąk Czytelników książka stanowi próbę kompleksowego omówienia nowych instytucji wprowadzonych do ustaw samorządowych (ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o samorządzie województwa) ustawą z 11.1.2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 130): budżetu obywatelskiego, obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, raportu o stanie jednostki samorządu terytorialnego, interpelacji i zapytań radnych, a także innych, nieobecnych w dotychczasowym ustawodawstwie regulacji, jak te dotyczące klubów radnych czy komisji skarg, wniosków i petycji.

Nowelizacja ta wchodzi w życie z początkiem kolejnej kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego. Zmiany obejmują przede wszystkim rozwiązania dotyczące działalności organów stanowiących gmin, powiatów i województw. Koncentrują się na zwiększeniu jawności i transparentności prac tych podmiotów, wzmocnieniu ich pozycji w stosunku do organów wykonawczych, a także stworzeniu warunków do bardziej intensywnego wpływania na aktywność rad i sejmików przez obywateli i ich grupy. Zmiany te są dość rozległe, a ich wdrożenie będzie wymagało nie tylko odstąpienia od licznych utrwalonych praktyk i dotychczasowych regulacji statutowych, lecz także podejmowania szeregu nowych uchwał i nowelizowania statutów jednostek samorządu terytorialnego. Z tych powodów zmiana ustaw samorządowych stanowi duże wyzwanie dla każdego podmiotu, który je stosuje w codziennej pracy – radnych, pracowników samorządowych, radców prawnych obsługujących jednostki samorządu terytorialnego, a także sędziów sądów administracyjnych i pracowników organów nadzoru. Ten stan rzeczy rodzi potrzebę pogłębionego omówienia zmian i przygotowania wzorów dokumentów, w tym w szczególności uchwał, które mogłyby zostać wykorzystane przez samorządowców przy wdrażaniu nowelizacji.

Omawiane przepisy, jak regulacje każdego aktu normatywnego, wymagają wykładni i stwarzają problemy przy ich stosowaniu w konkretnych stanach faktycznych. Posługiwanie się tymi unormowaniami będzie tym trudniejsze, że zostały one przyjęte niedawno i brakuje orzecznictwa organów nadzoru i sądów administracyjnych, które mogłyby służyć jako źródło stanowisk interpretacyjnych i wskazówka w procesie stosowania tych przepisów.

Odpowiedzią na te problemy może być niniejsza książka. Jej założeniem było szczegółowe wyjaśnienie istoty nowych regulacji, ustalenie ich funkcji i ukazanie ich w szerszym kontekście systemowym, a przede wszystkim – uporządkowanie analizowanych przepisów i zaproponowanie praktycznych rozwiązań problemów, które mogą pojawić się w procesie ich stosowania. Liczę, że niniejsza książka przyczyni się do ułatwienia tego procesu i będzie przydatna w wypracowaniu stanowisk interpretacyjnych dotyczących nowych przepisów przez jednostki samorządu terytorialnego i ich organy, sądy administracyjne oraz organy nadzoru.

Niniejsza publikacja z czasem będzie udoskonalana i zmieniana. Z tego powodu będę zobowiązany za przekazanie mi wszelkich uwag, które zostaną poczynione podczas jej lektury.

Warszawa, 1.7.2018 r.

Sebastian Gajewski